

Dertig tips voor kleuters thuis

Nu kinderen niet naar school kunnen de komende weken, zijn scholen druk bezig met manieren voor thuisonderwijs. Maar hoe kan dat voor de kleuter?

Hier 30 tips voor ouders (of opa's en oma's, tantes en ooms of de oppas) om te doen of aan te bieden aan je kleuter die de ontwikkeling van het kind stimuleren:

1. Maak een dagritme

Voor kleuters is het fijn om een dagritme te hebben, dit zijn ze ook gewend op school. Dus: wanneer gaan jullie lunchen, wanneer is er schermtijd, wanneer spelen, hoe laat naar buiten. Je kunt bij het dagritme ook afspreken wanneer jullie iets samen gaan doen en wanneer je kleuter zelf gaat spelen. Op school hangt dit dagritme er meestal in afbeeldingen. Je kunt zelf plaatjes (samen met je kleuter) maken voor het dagritme, maar er zijn ook veel voorbeelden te vinden op internet. Google maar eens op 'dagritme kaarten kleuters'. [Via de site van Heutink](#) is ook een set met kaarten te downloaden.

2. Dagen van de week

In elke kleuterklas is er dagelijks aandacht voor de dagen van de week. Het is goed om dit thuis voort te zetten. Dat kan door:

1. Maak ter voorbereiding een lijstje met de dagen van de week. Je kunt ook een agenda erbij pakken.
2. Benoem eerst de dagen van de week. Dat kan bijvoorbeeld door een liedje te zingen. Waarschijnlijk kent jouw kleuter zo'n liedje, maar op youtube zijn ook genoeg voorbeelden te vinden. Je kunt ook aan de juf of meester van jouw kleuter vragen 'hun' dagen-van-de-week-lied door te sturen.
3. Bespreek met je kleuter welke dag het vandaag is. Wijs dit aan op je lijstje (of in de agenda). Bespreek ook welke dag het gister was en welke dag het morgen is.
4. Kijk daarna met je kleuter naar buiten: wat voor weer is het vandaag?
5. Hierna kun je het dagritme bespreken (zie 1).

3. Bouwen

Het bouwen met blokken of duplo kan uitdagender worden gemaakt door materialen toe te voegen, bijvoorbeeld:

- Kartonnen dozen in verschillende maten (bijvoorbeeld theedoosjes, een schoenendoos of een bananendoos uit de supermarkt);
- Sponsjes;
- Stukjes PVC-buis;
- Aluminiumfolie;
- Schilderstape;
- Stof (bijvoorbeeld een theedoek of een laken) met knijpers;
- Poppen, dieren of knuffels kunnen ook een leuke bouwimpuls geven.

Bouwen stimuleert behalve de motoriek ook het ruimtelijk (meetkundig) inzicht van de kleuter.

7. Digitale prentenboeken

Naast het echte voorlezen is het bekijken en beluisteren van digitale prentenboeken een leuke en rijke activiteit. Dit kan bijvoorbeeld via:

- www.wepboek.nl
- Op youtube zijn verschillende afspeellijsten met digitale prentenboeken te vinden. Kijk bijvoorbeeld eens naar [de afspeellijst van Yvonne van Dijk op youtube](#).
- www.bereslim.nl – zijn jullie lid van de bibliotheek? Dan kun je hier gratis boeken bekijken en beluisteren.
- <https://devoorleeshoek.nl/scholendicht/> - De Voorleeshoek biedt nu de scholen dicht zijn, gratis boeken aan.

8. Tellen

Tellen kan altijd en overal!

Bijvoorbeeld tijdens het boodschappen doen: *‘Pak eens 5 bananen’* of *‘Hoeveel krentenbollen zitten er in deze zak?’*

Of aan tafel: *‘Hoeveel borden hebben we nodig?’* of *‘Hier liggen twee lepels, maar we hebben er vijf nodig. Hoeveel moeten we er nog bij pakken?’*

Spelletjes met een dobbelsteen zijn natuurlijk ook top om het tellen bij te oefenen.

9. Knutselen

Leg verschillende materialen klaar op tafel om mee te knutselen, bijvoorbeeld:

- Kartonnen doosjes (bijvoorbeeld een leeg pak crusli, een omgespoeld pak sap);
- Papier (denk ook aan oude kranten, reclamefolders);
- Stukjes touw/wol;
- Stukjes stof (bijvoorbeeld een kapotte sok of een geel keukendoekje in stukjes geknipt);
- Aluminiumfolie;
- Dunne takjes en blaadjes van buiten;
- Stiften;
- Lijm en schaar.

Door een vuilniszak op tafel te plakken, voorkom je lijm op de tafel.

Bij het knutselen is het niet direct belangrijk wat je kleuter maakt, het gaat er vooral om dat hij/zij dingen uitprobeert en ervaart.

Knutselen stimuleert onder andere de fijne motoriek van het kind en de verbeeldingskracht en stimuleert om op onderzoek te gaan en dingen uit te proberen.

10. Foto-zoek-spel

Maak (met bijvoorbeeld een tablet of telefoon) 10 foto's in huis en laat je kleuter de plekken van de foto zoeken. Je kunt je kleuter ook vragen precies dezelfde foto te maken.

Dit foto-zoekspel stimuleert onder andere het ruimtelijk inzicht van het kind.

12. Afwassen

Veel kleuters vinden het heerlijk om de afwas te doen. Dat afwassen zal – door de ogen van een volwassene – waarschijnlijk niet heel efficiënt verlopen. Het is heel normaal dat je kleuter speelt met het water en voorwerpen meerdere keren afwast. Dat is zelfs een goed teken, want dat duidt op concentratie bij de taak. Geef daar dus vooral de ruimte aan. Het is overigens goed om een plek uit te kiezen waar wat water gemorst mag worden.

Het spelen met water/sop past goed bij de behoefte van je kleuter voor 'sensopathisch spel' (zintuigelijk spel) en de behoefte om mee te doen in huishoudelijke taken.

11. Stoepkrijtspelletjes

Fijn tekenen met stoepkrijt is buiten een leuke activiteit. Maar er kan nog meer met stoepkrijt, bijvoorbeeld:

- Teken (samen met je kleuter) een weg, met lekker veel bochten, waarna je kleuter over deze weg kan fietsen of stappen.
- Schrijf de cijfers 1 t/m 10 verspreid over het plein of de stoep en laat de kleuter de cijfers verbinden (dus eerst op zoek naar de 1, dan naar de 2, etc.).
- Teken (lekker groot) de contouren van een huis en laat je kleuter de kamers (en de inrichting van de kamers) tekenen.
- Teken eens niet met krijt maar met een kwast en water op de stoep. Je kleuter zal ontdekken dat, in tegenstelling tot het krijt, de tekening langzaam verdwijnt. Dit is natuurlijk het leukst op een zonnige dag.
- Teken een mens, dier of voertuig en laat het kind de omgeving tekenen. Bijvoorbeeld: waar staat deze man? Wie is er nog meer?
- Teken een grote cirkel met nog twee cirkels erin (zoals een dartbord). In elke cirkel komt een getal te staan (bijvoorbeeld 1, 2 en 3). Laat je kleuter een aantal steentjes in de cirkel gooien. Waar een steentje uitkomt, bepaalt het aantal punten.

13. Dans-en-stop-spel

Zet een muziekje op waar de kleuter op kan dansen. Pauzeer de muziek een aantal keer, waarbij je kleuter zo snel mogelijk stil moet gaan staan. Als de muziek weer verder gaat, danst je kleuter door. Sommige kinderen zijn niet dol op dansen, zij kunnen natuurlijk ook anders bewegen door te rennen of bijvoorbeeld grote reuzen-stappen te maken op de muziek.

Dansen is natuurlijk een fijne bewegingsactiviteit die de motoriek stimuleert. Het stop-element stimuleert de zelfregulatie van je kleuter.

14. Zoutdeeg maken

Je kunt samen met je kleuter thuis zoutdeeg maken, waarmee je kleuter kan kleien. Dit kan met:

- 2 kopjes bloem
- 1 kopje zout
- 1 kopje water

Meng alles door elkaar (laat de kleuter dat fijn doen), waarna je kleuter er mee kan spelen. Geef hier bijvoorbeeld een deegroller, uitsteekvormpjes, takjes van buiten en een knoflookpers bij.

Ook deze activiteit is een vorm van sensopathisch spel (zie 2).

15. Educatieve apps

Er zijn enorm veel educatieve apps voor kleuters. De site kleutersdigitaal.nl heeft een mooie selectie van mooie en leerzame apps, [met ook een lijstje speciaal voor thuis](#).

Het is goed om met je kleuter afspraken te maken over de schermtijd en deze in periodes op te delen. Te tijd kan aangegeven worden met een kookwekkertje, timer op de telefoon of (zoals kinderen op school ook wel gewend zijn) met een [Time Timer](#). Deze afspraken kunnen ook opgenomen worden in het dagritme (zie 1).

16. Wat hoor je?

Leg voor dit spel 5 dingen klaar waar je geluid mee kunt maken, bijvoorbeeld:

- Kopje met lepel
- Papier om mee te ritselen
- Blik met een lepel
- Twee stukjes hout
- Potje met bijv. rijst om mee te schudden

Beluister met je kleuter de verschillende geluiden. Daarna doet hij/zij de ogen dicht (of draait zich om) en luistert naar één van de geluiden. Nu maar raden welk geluid het was!

Voor sommige kleuters is dit nog best lastig, dat is heel normaal. Maak het voor hen makkelijker door minder voorwerpen neer te leggen en/of geluiden te kiezen die duidelijk van elkaar verschillen.

Dit spel kan moeilijker gemaakt worden door meer voorwerpen neer te leggen. Ook kan er gekozen worden voor geluiden die best op elkaar lijken.

Dit spel stimuleert het gericht luisteren en de concentratie. Ook stimuleert dit spel het 'fonologisch bewustzijn'. Dit bewustzijn hebben kinderen later nodig bij het leren lezen.

17. Bewegen met begrippen

Dit spel kan bijvoorbeeld bij een tafel, stoel of buiten bij een klimrek gedaan worden.

Geef de kleuter een opdracht met de begrippen voor, achter, onder, boven en naast. De kleuter voert dit vervolgens uit. Bijvoorbeeld:

- Ga voor het klimrek staan;
 - Ga onder het klimrek staan;
 - Ga naast het klimrek staan;
- Etc.

Je kunt de kleuter ook opdrachten geven om voorwerpen voor/achter/onder/boven/naast de tafel of het klimrek te laten leggen.

Bij dit spel ervaart het kind de begrippen, zodat hij/zij zich deze ook eigen maakt. Deze begrippen hebben te maken met meetkunde (oriëntatie op de ruimte) en passen bij de rekendoelen in de kleutergroep.

18. Cijferspel

Dit spel is voor kleuters die al getallen kunnen koppelen aan hoeveelheden (dus bijvoorbeeld bij het cijfer 3, drie kralen neerleggen). Nog niet alle kleuters kunnen dat, en dat is heel normaal.

Leg op een tafel bijvoorbeeld een hoop duploblokjes, kralen of steentjes.

Leg nu in een andere kamer losse kaartjes met de cijfers 1 t/m 5 neer. Leg deze kaartjes door elkaar neer met de cijfers naar beneden.

Speel nu het spel:

- Draai een cijfer om (het kind ziet nu bijvoorbeeld de 4)
- Pak in de andere kamer van de tafel vier voorwerpen (bijvoorbeeld 4 duploblokjes)
- Breng deze voorwerpen naar het kaartje met het cijfer
- Draai een nieuw cijfer om en haal deze hoeveelheid.

Dit spel kan moeilijker worden gemaakt, door meer cijfers te gebruiken (bijvoorbeeld t/m 10).

Dit spel stimuleert het 'gecijferd bewustzijn' van de kleuter. Daarnaast stimuleert deze oefening het (werk)geheugen, omdat de kleuter het omgedraaide getal moet onthouden als hij/zij naar de voorwerpen loopt. En daarnaast kan er ook bewogen worden bij dit spel, wat voor de kleuter ook altijd fijn is!

19. Tekendagboek

Laat je kleuter aan het eind van de dag een tekening over de dag maken. Je hoeft daar niet sturend in te zijn, het is genoeg om bijvoorbeeld te zeggen: *'Maak een tekening die past bij vandaag'*.

Misschien tekent de kleuter iets wat is gebeurd tijdens de dag, maar misschien ook iets heel anders.

Vraag als de kleuter klaar is: *'Wat kun je vertellen over je tekening?'* en schrijf wat de kleuter vertelt er letterlijk naast. Misschien zegt de kleuter maar drie woorden, misschien één zin of een heel verhaal: het is allemaal ok. Lees daarna voor wat je hebt opgeschreven.

Verzamel alle tekeningen met verhaal in een map of boek. Blader er regelmatig nog eens doorheen met je kleuter en lees de eigen verhaaltjes voor.

Met het tekendagboek kunnen herinneringen en ervaringen nog eens worden teruggehaald (weet je nog...), en zeker in tijden dat de dingen anders gaan dan normaal, is deze reflectie fijn voor de kleuter.

20. Samen koken (appelmoes maken)

Samen koken is een leuke en leerzame activiteit. Kies een recept waar de kleuter lekker veel voor kan snijden, zoals de appel bij het appelmoes maken. [Allerhande heeft een mooi visueel recept hiervoor](#), die je samen met je kleuter kunt bekijken.

Koken is een goede oefening voor de motoriek (door het snijden), maar ook om de volgorde van handelingen te oefenen (eerst doen we dit, en daarna pas dat). En net als het afwassen (zie 2) is dit een fijne huishoudelijk taak waar kleuters meestal dol op zijn.

21. Doorgeeftekening

Deze activiteit is vooral leuk met meerdere personen (bijvoorbeeld vier). Iedereen begint een tekening (maakt niet uit met wat) en tekent 1 minuut (zet even een timer). Daarna geef je de tekening door en teken je 1 minuut verder op de tekening van iemand anders. Draai zo vaak door zodat iedereen iets op elk blad heeft getekend.

Bekijk en bespreek met elkaar elke tekening: wat zie je? Zorg hierbij dat er open wordt gekeken naar elke tekening: waarschijnlijk heeft de ander jouw tekening heel anders afgemaakt, maar dat is juist leuk!

22. Telbakjes

Zet tien bakjes op tafel, met bij elk bakje een cijfer 1 t/m 10. Geef het kind een bak met bijvoorbeeld kralen of pasta.

Laat nu je kleuter nu in elk bakje de juiste hoeveelheid doen.

Dit spel kan makkelijker gemaakt worden door minder bakjes neer te zetten (bijvoorbeeld 1 /m 5).

Dit spel kan moeilijker gemaakt worden door de bakjes door elkaar te zetten.

25. Geheimzinnig tasje

Leg een aantal (kleine) materialen klaar die thuis te vinden zijn. Het is belangrijk dat het kind de materialen kan benoemen (bijvoorbeeld: een sleutel, veter, kraal, kopje, theelepels, balletje, driehoekig en een vierkant blokje).

Doe nu één voorwerp in een tasje of onder een doek. Het is belangrijk dat je kleuter het niet kan zien.

Laat je kleuter nu in het tasje of onder de doek voelen: wat is dit?

Het is leuk om de rollen ook eens om te draaien: laat je kleuter een voorwerp kiezen, wat jij mag voelen en raden.

Dit spel stimuleert de tastzin van het kind en de taalontwikkeling.

26. Bloem en scheerschuim

Spuit scheerschuim op een tafel (plak eventueel een vuilniszak op de tafel) en laat je kleuter er bloem doorheen mixen. Met dit smeulige mengsel kan heerlijk gespeeld worden. Maïzena en afwasmiddel geeft overigens ook een fijn kleimengsel om mee te spelen. Zeker jonge kleuters doen dit graag.

27. Winkeltje spelen

Maak samen met je kleuter een winkeltje. Zet in een kastje bijvoorbeeld materialen die te koop zijn in de winkel (bijvoorbeeld schoenen, knuffels of blikken uit de keuken, maar je kunt je kleuter ook stimuleren om zélf spullen te maken).

Zet op een tafel een kassa en laat het kind geld en prijskaartjes maken. Eventueel kan het kind ook iets schrijven bij de producten (of doe dat samen).

Hierna kan er winkeltje gespeeld worden. Het is leuk om de rollen soms te wisselen (de klant en de verkoper).

Het spelen van winkeltje stimuleert het rollenspel en de taalontwikkeling. Het zelf maken van (prijs)kaartjes stimuleert de schrijfmotoriek en het 'gecijferd en geletterd bewustzijn'.

28. Vogelzandtafel

Dit spel vraagt wat voorbereiding:

- Doe in een ruime bak vogelzand (te kopen bij de dierenwinkel).
- Doe hier andere kleine voorwerpen bij, zoals pailletten, steentjes (bijvoorbeeld aquariumsteentjes, ook te koop bij de dierenwinkel) of rode linzen.
- Leg er een lepel en verschillende soorten zeefjes (bijvoorbeeld een gewone zeef, een theezeefje, een gootsteenzeefje) bij.
- Zet er verschillende soorten bakjes naast, zoals een metalen bakje, een stenen bakje, een eierdoos.

Laat het kind nu met 'de vogelzandtafel' spelen. Het kind zal bijvoorbeeld zand gaan overscheppen, zand gaan zeven, materialen sorteren (bijvoorbeeld alle pailletten in één bakje).

29. Vouwen

Vouwen is een goede oefening voor de motoriek en het oefenen van de volgorde in handelingen.

Vouwen is voor sommige kleuters (zeker de jongsten) nog heel lastig, dat is heel normaal. Gaat het vouwwerkje nog niet of niet heel precies? Dat is helemaal prima.

Op internet zijn veel [stap-voor-stap-voorbeelden](#) te vinden.

Ik maakte vorig jaar voor mijn nichtje Annejet – op haar verzoek – [een filmpje over het vouwen van een hart](#), daar is ook een vouwwerkje stap-voor-stap te zien.

30. Vraag het je kind

Vraag eens aan je kleuter wat hij/zij leuk vindt om te doen in de klas. En bespreek daarna met elkaar hoe dat thuis ook gedaan kan worden. Laat je kind vooral meedenken in het hoe&wat. Want kleuters hebben vaak heel goede tips!

WAT ER OOK
SPELT
IN EEN LAND
LAAT HET
VOORAL DE
KINDEREN ZIJN

Loesje

ROETBOEK 1996 - 1999 DE ANNEJET

Klaartje Kuitenbrouwer (specialist jonge kind bij Het ABC)